

परीक्षा दि. ०८ नोव्हें, 2011

Code : REM

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.

103361

प्रश्नपुस्तिका

एकूण प्रश्न : 200

वेळ : 2 (दोन) तास

मराठी, इंग्रजी व सामान्य अध्ययन

एकूण गुण : 200

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

(4) अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शाविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून घ्यावा.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. चाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरे उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

A

3

1. 'कमळ' या शब्दास खालीलपैकी कोणता शब्द समानार्थी नाही ?
 (1) नलिनी (2) सरोज (3) कुमुद (4) चंपक

2. 'सात दिवसांतून एकदा निघणारे' या अर्थाचा खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.
 (1) दैनिक (2) साप्ताहिक (3) वार्षिक (4) पाक्षिक

3. 'देही' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द कोणता ?
 (1) विदेही (2) देहवास (3) स्वदेही (4) कुदेही

4. 'रात्रीच्या गर्भात असे उद्याचा उषःकाल' या ओळीत 'पहाट' दर्शक शब्द कोणता ?
 (1) रात्र (2) गर्भ (3) उद्या (4) उषःकाल

5. 'मितव्ययी' या शब्दसमुहाचा अर्थ काय ?
 (1) मोजकाच आहार घेणारा (2) मोजकीच बाजू घेणारा
 (3) मोजकाच खर्च करणारा (4) मोजकेच बोलणारा

6. खालील शब्दाचे योग्य लेखन कोणते ?
 (1) शार्दूल वीक्रीडित (2) शार्दूल विक्रीडीत
 (3) शार्दूल वीक्रीडीत (4) शार्दूल विक्रीडित

7. 'राम वनात जातो' या वाक्यात एकूण मूलध्वनी किती आहेत ?
 (1) सात (2) अकरा (3) बारा (4) चौदा

8. 'देवालय' या संधीचा विग्रह कसा कराल ?
 (1) देवा + अलय (2) देवा + आलय (3) देव + आलय (4) देव + आलय

9. 'दगड' हा शब्द _____ आहे.
 (1) तत्सम (2) तद्भव (3) देशी (4) विदेशी

10. ट, ठ, ड, ढ, ण हे वर्ण _____ आहेत.
 (1) तालव्य (2) अनुनासिक (3) दन्त्य (4) मूर्धन्य

11. 'अर्ज' हा शब्द कोणत्या भाषेतील आहे ?
 (1) फारशी (2) पोर्तुगीज (3) अरबी (4) गुजराती

12. मराठीच्या वर्णमालेतील 'य' आणि 'व' यांना _____ म्हणतात.
 (1) अर्धस्वर (2) स्वर (3) महाप्राण (4) व्यंजन

13. 'ई' हा स्वर कोणत्या प्रकारचा आहे ?
 (1) संयुक्त (2) ऱ्हस्व (3) दीर्घ (4) स्वरादी

14. 'रस्ता' या शब्दाचे अनेकवचन ओळखा.
 (1) रस्तां (2) रस्ते (3) रस्त्यात (4) यापैकी कोणताच पर्याय योग्य नाही

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

REM

4

15. मराठी भाषेत एकूण स्वर किती आहेत ?

- (1) 48 (2) 34 (3) 36 (4) 12

16. नामाच्या आधी येऊन नामाबद्दल विशेष माहिती देणाऱ्या शब्दास _____ म्हणतात.

- (1) विशेषण (2) गुण विशेषण (3) संख्या विशेषण (4) अनिश्चित संख्यावाचक विशेषण

17. खालीलपैकी मूर्धन्य वर्ण कोणता ?

- (1) त् (2) थ् (3) द् (4) ण्

18. 'तुझा' या शब्दाचे अनेकवचन कोणते ?

- (1) तुझी (2) तुझे (3) तुमचा (4) यापैकी कोणतेच ग्राह्य नाही

19. सजीव प्राण्यातील एखादा नर आहे की मादी हे निश्चित सांगता येत नाही तेव्हा त्याला _____ मानून त्याचा उल्लेख 'ते' या शब्दाने करतात.

- (1) पुल्लिंगी (2) स्त्रीलिंगी (3) नपुंसकलिंगी (4) यापैकी कोणतेही

20. 'मनोरथ' या शब्दाचा संधी विग्रह

- (1) मन + रथ (2) मनो + रथ (3) मन + ओरथ (4) मनः + रथ

21. 'शिक्षक मुलांना शिकवितात' या वाक्यातील प्रयोग ओळखा.

- (1) कर्मणी प्रयोग (2) कर्तरी प्रयोग (3) भावे प्रयोग (4) संकरित प्रयोग

22. 'झाडाखाली मुले बसलेली आहेत' या वाक्यातील शब्दयोगी अव्यय कोणते ?

- (1) झाडाखाली (2) मुले (3) बस (4) खाली

23. एखाद्या शब्दाला प्रत्यय लागल्यावर त्याच्या मूळ रूपात बदल होतो तेव्हा त्याला _____ म्हणतात.

- (1) विभक्ति (2) सामान्यरूप (3) विशेषण (4) क्रियाविशेषण

24. खालीलपैकी कोणता शब्द भाववाचक नाम नाही ?

- (1) सुंदरपण (2) सुंदरता (3) सुंदर (4) सुंदरत्व

25. 'मी नोकरीतून निवृत्त झालो' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.

- (1) केवल वाक्य (2) मिश्र वाक्य (3) संयुक्त वाक्य (4) यापैकी कोणतेही नाही

26. व्याकरणदृष्ट्या बरोबर लिहिलेला शब्द कोणता ?

- (1) आशीर्वाद (2) आशीर्वाद (3) आशीर्वाद (4) आशीर्वाद

27. पुढीलपैकी कोणत्या शब्दाचे सामान्यरूप होत नाही ?

- (1) साधू (2) वाघ (3) जीभ (4) यापैकी कोणताच पर्याय ग्राह्य नाही

28. 'भगवती' या शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते ?

- (1) देव (2) दैवत (3) भगिरथ (4) भगवान

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

29. पिता, पुरुष हे संस्कृतमधून मराठीमध्ये जसेच्या तसे वापरले जाणारे शब्द आहेत. त्यांना _____ शब्द म्हणून
 (1) तद्भव (2) देशी (3) परभाषीय (4) तत्सम
-
30. 'ने, ए, शी' हे प्रत्यय कोणत्या विभक्तीचे आहे ?
 (1) प्रथमा (2) द्वितीया (3) तृतीया (4) चतुर्थी
-
31. 'गाव' हा शब्द शब्दसिद्धीच्या कोणत्या प्रकारातील आहे ?
 (1) तत्सम (2) तद्भव (3) उपसर्गघटित (4) अभ्यस्त
-
32. 'दारात कोण आहे रे ?' या वाक्यातील कोण हा शब्द कोणते सर्वनाम आहे ?
 (1) संबंधी सर्वनाम (2) सामान्य सर्वनाम (3) प्रश्नार्थक सर्वनाम (4) आत्मवाचक सर्वनाम
-
33. कानडी शब्द ओळखा.
 (1) पीठ (2) किल्ली (3) भाई (4) यापैकी कोणताच नाही
-
34. 'सुरेश गीत गात होता' या वाक्यातील काळ ओळखा.
 (1) अपूर्ण वर्तमानकाळ (2) अपूर्ण भूतकाळ
 (3) सामान्य भूतकाळ (4) सामान्य वर्तमानकाळ
-
35. वैकल्पिक द्वंद्व समासाचे उदाहरण ओळखा.
 (1) मीठभाकर (2) गजानन (3) पापपुण्य (4) यापैकी कोणताच पर्याय नाही
-
36. 'पुरणपोळी' या शब्दाचा अर्थ
 (1) पुरण भरलेली पोळी (2) पुरणाची पोळी
 (3) पुरण आणि पोळी (4) गूळ घालून केलेली पोळी
-
37. एखाद्या विचारवंताचे विधान लिहिताना जसेच्या तसे लेखन करावयाचे असल्यास त्या वाक्याच्या सुरुवातीला व शेवटी
 _____ हे विरामचिन्ह वापरतात.
 (1) उद्गारवाचक चिन्ह (!) (2) प्रश्नचिन्ह (?)
 (3) संयोगचिन्ह (-) (4) दुहेरी अवतरण चिन्ह ("_____")
-
38. 'आज कार्यालय बंद आहे' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.
 (1) केवल वाक्य (2) संयुक्त वाक्य (3) मिश्र वाक्य (4) प्रश्नार्थक वाक्य
-
39. 'जीव भांड्यात पडणे' या वाक्प्रचाराचा अर्थ लिहा.
 (1) काळजी दूर होणे (2) भीती वाटणे (3) संकटात पडणे (4) धडा शिकविणे
-
40. 'बडे घर पोकळ वासा' या अर्थाची म्हण ओळखा.
 (1) वरातीमागून घोडे (2) काखेत कळसा गावाला वळसा
 (3) गाढवाला गुळाची चव काय ? (4) नाव मोठे लक्षण खोटे

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

41 ते 45 उताऱ्यावरील प्रश्न :

हे झालं आमच्या मोहोळ्याचं. हा बोलूनचालून आमचाच मोहोळा. बरं याचं जाऊ द्या, पण जिथं सुधारलेली वसती आहे हाच त्रागा. सरकार अनेकदा सक्तीच करतं म्हणून नाइलाजानं लोकांनी घराभोवती जागा मोकळी सोडलेली असते. पण ती अर्बन बकाल असते ! सावत्र पोरसाखी तिची हेळसांड चाललेली. कोळसे, कचरा आणि अशाच कितीतरी बेवारस वस्तू ठेवण्याची हक्काची जागा असा त्या मोकळ्या जागेचा अर्थ ते लावतात. पाखरांची पिसं, सिगारेटीची थोटकं, भाजीचे अवशेष काय काय तरी तिथं पडलेले असते. हेही नसलं तर कुत्र्याच्या छत्र्या, गोखरू, गवत, धोत्रा असंच काहीबाही तिथं माजलेलं असतं. शहरी आंगण म्हणजे एक गंमतच झाली आहे. सुंदर हिरवळ राखली आहे, वेताच्या खुर्च्या टाकून मंडळी संध्याकाळी मजेत बसली आहेत, सकाळी एखाद्या लुसलुशीत कुत्र्याबरोबर खेळत एखादं बाळ तेथे हुंदडत आहे, आजोबा वृत्तपत्र वाचीत कोवळं उन्हं खात आहेत-असा देखावा आंगणाच्या वाट्याला फारसा येतच नाही. एखादुसऱ्या बंगल्याच्या वाट्याला तसं काही मनोहर रूप येतं. तिथली जागा तशी खऱ्या अर्थानं आंगण होऊन नटते. पण त्याही ठिकाणी त्या मोकळ्या जागेला आंगणाचं रूपडं नसतंच. कसली तरी विलायती फुलावळ तिथं कागदी चेहऱ्यांनं उभी असते. ऊनपाण्यानं काळवंडलेला एखादा मुर्दाड झोपाळा तिथं बिनपोराच्या व्यथेत असल्यासारखा स्वतःशीच झुलत असतो. हिरवळ म्हणा, फर्निचर म्हणा, रोपटी म्हणा की मोठे छान रंगीत केलेले, तऱ्हेतऱ्हेच्या तुकड्यांनी मढवलेले रस्ते म्हणा-सर्वांवर एक निजीव कळा असते. सगळं काही आखलेलं बंदिस्त असतं. जीवनाच्या खुणा, खेळकरपणाची कळा तशा त्या बंगल्याच्या आंगणावर नसते. एका कंपाऊंडी भिंतीचा उग्र घट्ट दरारा त्या जागेवर असतो. फाटकाजवळची ती कोण्या राववबहादुराची अथवा आय. ए. एस. नावाची पाटी त्या आंगणाच्या शोभेला बुरडी करून सोडते. त्यांनाही 'कुत्र्यांपासून सावध', 'येता जाता फाटक लावून घ्यावे', 'कृपया घंटी दाबावी', इत्यादी वाक्यांमुळं तर त्या आंगणाच्या डोळ्यांमधला स्वागताचा भावच ओसरून जातो. मग त्या सूचनांमधले 'कृपया' देखील खटकते.

वास्तविक आंगण आणि घर हे एकाच वास्तूचे अविभाज्य घटक आहेत. एकाच आईच्या दोन सखड्या लेकरांसारखं. जे घरात चालेल त्याची छाया आंगणावर पडायला हवी. पण तसं होत नाही. घरात रेडिओचे सूर निनादतात. कपबऱ्यांचे व आग्रहांचे आवाज होतात आणि जिभल्या चाटणाऱ्या आधाशी कुत्र्याप्रमाणं आंगण वखवखल्या तोंडानं आ पसरून उभं असतं. घरातल्या गोड जीवनाला आंगण पारखं होतं. मुशाफरखान्यात दोन अपरिचित उतारू यावेत तसे एकत्र असूनही आंगण व घर एकमेकाला परके असतात. आंगणात पडलेल्या सूर्यकिरणांची दाद घराला नसते आणि घरात घडणाऱ्या उत्सवी कळेचे काहीच आंगणाच्या वाट्याला येत नाही. म्हणजे जेथे आंगण असते तेथेही हीच कळा. घरातल्या पोरी चित्रकलेचं प्रदर्शन करण्यासाठी दस्ताभर कागद खर्ची घालतील. काही कारण नसताना दिवाणखान्यात आपल्या कलेची जाहिरात व्हावी म्हणून मोर, हरणं, बदकं लावतील; पण आंगणात रांगोळींची रेघोटी ओढायला त्यांच्या जीवावर येतं. जिथं कलाप्रदर्शनाची ही दुरवस्था तिथं मग पावित्र्य व संस्कृती यांच्या रक्षणासाठी सकाळी 'राम', 'कृष्ण' इत्यादी आंगणात लिहिणं तर कोसो दूर राहिलं.

चाळींच्या आंगणाबद्दल विचारायलाच नको. इमारतींना वर्षोवर्षी रंग नसतो. आणि त्या वय गेलेल्या खप्पड दिसतात हे आहेच. त्यातून आंगण तर आणखीनच बेवारस. जवळ पैसा नसल्यामुळं किंवा तो असूनही सरकारनं बंदी केल्यामुळं बांधता न आलेली जागा म्हणजे चाळीचे आंगण. त्यावर शेवाळ पसरणं, ते निसरडं राहणं व घातमानाप्रमाणं धूळ, चिखल इत्यादी असणं हेच त्याचं नशीब.

41. नाइलाजाने लोकांनी घराभोवती जागा मोकळी सोडलेली असते, पण ती _____ असते.

(1) सावत्र-आईसारखी	(2) सावत्र-बापासारखी
(3) सावत्र-भावासारखी	(4) सावत्र-पोरासारखी

42. आंगणाच्या डोळ्यांमधला स्वागताचा भावच ओसरून जातो, असे लेखक का म्हणतात ?

- (1) कारण फाटक उघडे असते
- (2) कारण आंगणात कुत्रे बसलेले असते
- (3) कारण फाटकावर 'कुत्र्यांपासून सावध' असे लिहिलेले असते
- (4) आंगणात झाडे नसतात

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

43. आंगणात रांगोळीची रेघोटी ओढायला त्यांच्या जीवावर येते
 (1) पोरं व पुरुषांना (2) घरच्या बायांना
 (3) घरातील आई-आर्जींना (4) घरातल्या पोरींना

44. इमारतींना वर्षोवर्षी रंग नसतो. आणि त्या वय गेलेल्या _____ दिसतात.
 (1) माणसासारखी (2) म्हातान्यासारखी (3) खप्पड (4) वृद्धांसारखी

45. मुशाफर खान्यात दोन अपरिचित उतारु यावेत तसे एकत्र असूनही _____ एकमेकाला परके असतात.
 (1) आंगण व घर (2) आंगण व फाटक (3) आंगण व माणसं (4) आंगण व संस्कृती

46 ते 50 उतान्यावरील प्रश्न :

संत इतके थोर आणि श्रेष्ठ असतात की त्यांचे वर्णन करण्यास आपली वाणी अपुरी पडते, असे तुकोबा म्हणतात. जगाचे कल्याण व्हावे म्हणून संत परोपकार करण्यात आपला देह झिजवतात. प्राणिमात्रांवर दया करणे, हाच त्यांचा मूळ स्वभावधर्म आहे. सान्या प्राणिमात्रांवर प्रेम करणारे हे संत स्वतःविषयी उदासीन असतात. स्वतःच्या देहाकडे किंवा संसाराकडे ते कधीच लक्ष पुरवत नाहीत. त्यांच्या निःस्पृह वृत्तीचे ते लक्षण आहे. या संतांच्या वाणीतून अमृताचा वर्षाव होत असतो. हे संत दुसऱ्यांच्या सुखाने स्वतः सुखावतात. दुसऱ्यांचे सुख हेच आपले सुख आहे असे समजण्याची उदारता त्यांच्या ठिकाणी असते. ज्याप्रमाणे परीस हा आपल्या अंगचा मोठेपणा विसरून क्षुद्र अशा लोखंडाचे सोने व्हावे म्हणून त्याला स्पर्श करतो, त्याचप्रमाणे संतांची वागणूक असते.

46. संतांच्या थोरवीची कल्पना कशावरून येते ?
 (1) सर्व प्राणिमात्रांवरील त्यांच्या अपार प्रेमावरून
 (2) त्यांचे वर्णन करण्यास शब्द अपुरे पडतात त्यावरून
 (3) त्यांच्या निःस्पृह वृत्तीवरून
 (4) दुसऱ्यांच्या सुखात सुख मानण्याच्या त्यांच्या वृत्तीवरून

47. जगाचे कल्याण व्हावे यासाठी संत काय करतात ?
 (1) ते प्राणिमात्रांवर प्रेम करतात
 (2) ते आपल्या वाणीतून अमृताचा वर्षाव करतात
 (3) ते परोपकार करण्यात आपला देह झिजवतात
 (4) ते लोकांना सन्मार्ग दाखवितात

48. संत अमृताचा वर्षाव कसा करतात ?
 (1) आपल्या बोलण्यातून (2) वाणी व्यवसाय करून
 (3) देह झिजवून (4) दुसऱ्यांना सुख देऊन

49. संतांचा मूळ स्वभावधर्म कोणता ?
 (1) आपल्या वाणीतून अमृताचा वर्षाव करणे
 (2) प्राणिमात्रांवर दया करणे
 (3) स्वतःच्या संसाराकडे लक्ष देणे
 (4) लोकांना सद्गुणी बनवणे

50. उतान्याला योग्य शीर्षक कोणते देता येईल ?
 (1) संतांची वाणी (2) संतांची थोरवी (3) संतांचे कल्याण (4) संतांचे उपकार

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

REM

8

51. Choose the correct sentence from the following

- (1) If I were you, I had not did it.
- (2) If I were you, I did not did it.
- (3) If I were you, I had not do it.
- (4) If I were you, I would not do it.

52. Fill in the blank with appropriate word.

Scarcely had he gone _____ a policeman knocked at the door.

- (1) When
- (2) Then
- (3) Than
- (4) At once

53. Fill in the blank with appropriate preposition.

He fell _____ the cycle.

- (1) Off
- (2) Of
- (3) On
- (4) From

54. Choose the correct sentence of the following

- (1) I am waiting to her reply.
- (2) I am awaiting her reply.
- (3) I am awaiting for her reply.
- (4) I am waiting her reply.

55. Choose the correct preposition from the following to fill in the blank

He has eaten nothing _____ yesterday.

- (1) For
- (2) From
- (3) Since
- (4) Till

56. Fill in the blank with correct tense form of the verb from the choice given below

I _____ him for a long time.

- (1) Have knew
- (2) Known
- (3) Am knowing
- (4) Have known

57. Choose the correct positive degree of the following sentence

"He is one of the richest farmers in his village".

- (1) No other farmer is as rich as he in his village.
- (2) Any other farmer in his village is not as rich as he is.
- (3) Very few farmers in his village are as rich as he .
- (4) Every farmer in his village is not as rich as he.

58. Which is the correct indirect speech of the following sentence ?

"I said," "It was very hot in the morning".

- (1) I said it had been very hot in the morning.
- (2) I said that it has been very hot in the morning.
- (3) I said that it was very hot in the morning.
- (4) I said that it had been very hot in the morning.

कच्चा कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

9

59. Choose the correct sentence from the following
- (1) That's the useful book. (2) That's useful book.
 (3) That's an useful book. (4) That's a useful book.
-
60. Kantabai Wali had already demonstrated her courage. (make interrogative)
- (1) Hadn't Kantabai Wali already demonstrated her courage ?
 (2) Has Kantabai Wali already demonstrated her courage ?
 (3) Does Kantabai Wali already demonstrated her courage ?
 (4) Hasn't Kantabai Wali already demonstrated her courage ?
-
61. Fill in the blank with the correct word.
 They _____ a child though they already had their own children.
- (1) adapted (2) adepted (3) addicted (4) adopted
-
62. Which of the following is the correct usage ?
- (1) Child-marriage is a great hindrance to progress.
 (2) Child-marriage is a great hindrance of progress.
 (3) Child-marriage is a great hindrance on progress.
 (4) Child marriage is a great hindrance with progress.
-
63. Fill in the blank with appropriate preposition.
 Mumbai is famous _____ its textiles.
- (1) of (2) by (3) for (4) with
-
64. Pick out the incorrect part of the following sentence.
 She employed four womans to look after her children.
- (1) she employed (2) four womans
 (3) to look after (4) her children
-
65. Choose the incorrect alternative from the following
- (1) Act : Action (2) Admit : Admission
 (3) Depart : Departion (4) Carry : Carriage
-
66. Select the word nearest to the meaning of moist.
- (1) humid (2) cloudy (3) torrid (4) rainy
-
67. Select the word nearest to the meaning of solace.
- (1) misery (2) alone (3) friendship (4) comfort

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

REM

10

68. Choose the correct antonym of – coarse.
 (1) course (2) obscure (3) cultured (4) worse
-
69. Choose the correct antonym of – deposit.
 (1) imposit (2) exposit (3) apposite (4) withdraw
-
70. Choose the correct word for the following
 A school for infants and young children
 (1) School (2) Nursery (3) Infantile (4) Kindergarten
-
71. Give the noun form of 'use'.
 (1) Usage (2) Used (3) Using (4) Used to
-
72. Correct the following sentence
 He turned a deaf ear to the advices of his teacher.
 (1) He has turned a deaf ear to the advices of his teacher.
 (2) He turns a deaf ear to the advice of his teacher.
 (3) He turning a deaf ear to the advices of his teacher.
 (4) He turned a deaf ear to the advice of his teacher.
-
73. Maggu's achievements are particularly noteworthy. (Identify the part of speech of the underlined word)
 (1) Noun (2) Adverb
 (3) Adjective (4) Verb
-
74. Fill in the blank with the correct preposition.
 Larry has worked here _____ ten years now.
 (1) Since (2) Between
 (3) For (4) Among
-
75. The ball went _____ the player's legs.
 (Choose the appropriate word for the blank)
 (1) Among (2) Since
 (3) Between (4) For
-
76. Fill in the blank with correct word.
 If water freezes, it _____ into ice. (to turn)
 (1) Turns (2) Turned
 (3) Turning (4) Will turn

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

77. Choose the correct alternative from the following to fill in the blank.

She jumped off the bus while it _____

- (1) Moved (2) Was moving
(3) Had moved (4) Moves

78. Choose the correct article from the following to fill in the blank.

I thanked him for _____ present he gave me.

- (1) A (2) An (3) The (4) No article

79. Which of the following is the correct usage ?

- (1) Hardly had I left the house than it began to rain.
(2) Hardly had I left the house but it began to rain.
(3) Hardly had I left the house when it began to rain.
(4) Hardly had I left the house yet it began to rain.

80. Choose, from the following alternatives, the word which is most nearly the same in meaning.

Showy _____

- (1) Rowdy (2) Hungry (3) Greedy (4) Gaudy

81. Choose, from the following alternatives, the word which is most nearly the same in meaning.

Prospectus -

- (1) Future (2) A booklet (3) Luck (4) Wealth

82. Find the appropriate meaning of the word 'embarrassing'.

- (1) Domination (2) Insult
(3) Make person feel awkward (4) Pity

83. Choose the word from the following that is most nearly opposite in meaning of the word.

Authentic -

- (1) Wretched (2) Unfaithful (3) Harmful (4) Unreal

84. Choose the word from the following that is most nearly opposite in meaning of the word.

Rigid -

- (1) Hard (2) Toxic (3) Flexible (4) Strong

कच्चा कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

85. Find out the correct sentence of past progressive tense.

- (1) Lata was singing a film song.
- (2) Lata had been singing a film song.
- (3) Lata will be singing a film song.
- (4) Lata is singing a film song.

86. Choose the correct alternative from the following to fill in the blank.

The Headmaster _____ to speak to you.

- (1) Is wanting
- (2) Wants
- (3) Has wanted
- (4) Was wanting

87. Which is the correct indirect narration of the following sentence ?

He said to me, "I did a lot of work yesterday."

- (1) He told me that he did a lot of work the day before.
- (2) He told me that he had done a lot of work the day before.
- (3) He had told me that if he did a lot of work the day before.
- (4) He told me if he had done a lot of work yesterday.

88. Select one correct answer of passive voice to the sentence given below

Somebody has stolen my pen.

- (1) My pen had been stolen by somebody.
- (2) My pen has been stolen by somebody.
- (3) My pen have been stolen by somebody.
- (4) My pen is stolen by somebody.

89. Select one word for the following phrase

One who looks at the bright side of things _

- (1) Pessimist
- (2) Cynic
- (3) Humanist
- (4) Optimist

90. Select one correct sentence of the following

- (1) I was going on a road.
- (2) I was going along a road.
- (3) I was going through a road.
- (4) I was going by a road.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

(91 – 95)

Read the following passage and answer the questions given below. Choose the nearest answer.

Several times in the history of the world particular countries and cities, or even small groups of people, have attained a high degree of civilization. Yet none of these civilizations, important as they were, have lasted, and one of the reasons why they did not last was that they were confined to a very few people. They were like little oases of civilization in deserts of barbarism. Now it is no good being civilized if everybody round about you is barbarous, or rather, it is some good, but it is very risky. For the barbarians are always liable to break in on you, and with their greater numbers and rude vigour scatter your civilization to the winds. Over and over again in history comparatively civilized peoples dwelling in cities have been conquered in this way by barbarians coming down from the hills and burning and killing and destroying whatever they found in the plains. In the thirteenth century most of Europe was overrun in this way by the Mongols from Central Asia, and such civilization as then existed was nearly destroyed. Thus any people which has advanced in civilization too far beyond its neighbours has always been liable to be set upon and pulled back by the others, just as, if you build a high tower without proper supports, it is always liable to fall down to the level of the lower buildings round about it.

Now one of the noticeable things about modern civilization, which is also one of the reasons why it is likely to outlast the others, is that it is more or less free from this particular danger. And it is free from it, because it is far less local and far more widespread than the others; so widespread, indeed, that it already covers a large part of the earth.

91. Why did the older civilization not last ?

- (1) Because they were highly civilized.
- (2) Because the people felt they were very important.
- (3) Because they were confined to a very few people.
- (4) Because the author thinks so.

92. To what does the author compare them ?

- (1) The author compares them with large civilization.
- (2) The author compares them with advanced cities.
- (3) The author compares them with imaginary world.
- (4) The author compares them with little oases of civilization in deserts of barbarism.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

93. What do the barbarians coming down from the hills do ?
- (1) The barbarians are very playful.
 - (2) The barbarians are always very helpful and friendly.
 - (3) The barbarians are burning and killing and destroying whatever they found in the plains.
 - (4) The barbarians helped them build great civilizations.

-
94. What happened in the thirteenth century ?
- (1) In the thirteenth century Europe was flourishing.
 - (2) In the thirteenth century most of Europe was overrun by the Mongols from Central Asia and such civilization as then existed was nearly destroyed.
 - (3) In the thirteenth century Europe was built by the Mongols from Central Asia.
 - (4) In the thirteenth century most of Europe was flourishing because of Mongols from Central Asia.

-
95. Why is the modern civilization free from this danger of destruction ?
- (1) Because it is very advanced.
 - (2) Because it is more noticeable than others.
 - (3) Because it is more advanced than its neighbours.
 - (4) Because it is far less local and far more wide spread than the others, so wide spread indeed, that it already covers a large part of the earth.

(96 - 100)

Read the following passage and answer the questions given below :

(Choose the nearest answer.)

As my health and strength returned, I started to provide myself with everything that I wanted, and make my way of living as regular as I could. From the 4th of July to the 14th, I was chiefly busy with walking about with my gun in my hand, a little and a little at a time, like a man who was gathering up his strength after an illness. I learnt this also, in particular, that being out of my shelter in the rain was the most dangerous thing to my health that could be, especially in those rains which came together with storms and strong winds.

I had been now in this unhappy island more than ten months; all possibility of deliverance from this condition seemed to be entirely taken from me ; and I firmly believed that no human shape had ever set foot upon that place. Having now made my home suitable for my needs, I had a great desire to discover more parts of the island,

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

and to see what other productions I might find, which I knew nothing of yet.

It was the 15th of July when I began to make a more particular examination of the island itself. First I went up the river-mouth where I had come on shore. On the banks of this water I found many pleasant fields, plain, smooth and covered with grass; and on the rising parts of them, next to the higher ground, I found a great deal of tobacco, green and growing very tall. There were various other plants which I did not recognize or understand.

96. What did the author do after recovering his health ?

- (1) He sat in his cottage.
- (2) He started driving around the island.
- (3) He started to provide himself with everything that would make his living regular.
- (4) He started going out for long walks.

97. What was the most dangerous thing to his health ?

- (1) That he began lazing in his shelter.
- (2) That being busy walking about with his gun.
- (3) That walking about a little, and a little at a time.
- (4) That being out of his shelter in the rain was the most dangerous, especially in those rains which came together with storm and strong winds.

98. How long had the author been on the island ?

- (1) He had been on the island for exactly three months.
- (2) He had been on the island for less than six months.
- (3) He had been on the island for more than ten months.
- (4) He had been on the island for about eight months.

99. What did he wish to do after having made a suitable home for himself ?

- (1) He had a desire to discover more parts of the island and see what other productions he might find which he knew nothing of yet.
- (2) He wanted to relax and enjoy himself.
- (3) He had a longing to leave the island.
- (4) He had no wish to see anything else on the island.

100. What did he discover on the banks of the water ?

- (1) He found beautiful fruit trees.
- (2) He found unpleasant jungle.
- (3) He found pleasant fields, plains, smooth grass and great deal of tobacco.
- (4) He found shrubs and bushes and rocky shores.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

101. गोपाळ गणेश आगरकरकृत शेक्सपियरच्या 'हॅमलेट' च्या मराठी रूपांतराचे नाव काय आहे ?

- (1) हॅमलेट (2) विकारविलसित
(3) विचारवर्धिनी (4) यापैकी कोणतेही नाही

A Marathi version of Shakespeare's 'Hamlet' by G.G. Agarkar is titled as _____

- (1) Hamlet (2) Vikarvilasit
(3) Vicharvardhini (4) None of the above

102. विधवा विवाहाला प्रोत्साहन देण्यासाठी विधवा-विवाहोत्तेजक मंडळाची स्थापना कोणी केली ?

- (1) सयाजीराव गायकवाड (2) महर्षि कर्वे
(3) पंडीता रमाबाई (4) विठ्ठल रामजी शिंदे

To encourage the cause of widow remarriage Vidhava-Vivahotejak Mandal was founded by _____

- (1) Sayajirao Gaikawad (2) Maharshi Karve
(3) Pandita Ramabai (4) Vitthal Ramaji Shinde

103. 1906 च्या कलकत्ता काँग्रेसचे अध्यक्ष _____ होते.

- (1) सुभाषचंद्र बोस (2) दादाभाई नौरोजी
(3) लाला लजपतराय (4) गोपाळ कृष्ण गोखले

_____ was the President of 1906 Calcutta Congress Session.

- (1) Subhashchandra Bose (2) Dadabhai Naoroji
(3) Lala Lajpatrai (4) Gopal Krishna Gokhale

104. इ. स. 1942 मध्ये डॉ. आंबेडकरानी कोणता पक्ष स्थापन केला ?

- (1) स्वतंत्र मजुर पक्ष (2) शेड्युलड कास्ट फेडरेशन
(3) बहिष्कृत हितकारिणी सभा (4) जस्टिस पार्टी

In 1942 Dr. Ambedkar had founded the following party ?

- (1) Independent Labour Party (2) Scheduled Caste Federation
(3) Bahishkrit Hitkarni Sabha (4) Justice Party

105. सन् 1873 मध्ये 'सत्यशोधक समाजाची' स्थापना कोणी केली ?

- (1) महात्मा ज्योतीबा फुले (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(3) महर्षि कर्वे (4) छत्रपती शाहू

In 1873 'Satyashodak Samaj' was founded by _____

- (1) Mahatma Jyotiba Phule (2) Dr. Babasaheb Ambedkar
(3) Maharshee Karve (4) Chatrapati Shahu

106. कोणत्या चळवळीच्या अपयशानंतर स्वराज पार्टीची स्थापना झाली ?

- (1) असहकार चळवळ (2) छोडोभारत चळवळ
(3) सविनय कायदेभंग चळवळ (4) स्वदेशी चळवळ

After the failure of which movement Swaraj Party was formed ?

- (1) Non-Cooperation Movement (2) Quit India Movement
(3) Civil Disobedience Movement (4) Swadeshi Movement

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

107. इ. स. 1825 मध्ये वेदांत महाविद्यालयाची स्थापना कोणी केली ?

- (1) ईश्वरचंद्र विद्यासागर (2) स्वामी विवेकानंद
(3) राजा राममोहन रॉय (4) स्वामी दयानंद सरस्वती

Who established the Vedanta College in 1825 ?

- (1) Ishwarchandra Vidyasagar (2) Swami Vivekanand
(3) Raja Ram Mohan Roy (4) Swami Dayanand Saraswati

108. खालीलपैकी कोणत्या व्हाईसरॉयच्या कालखंडात क्रिप्स योजना मंडळ भारतात येऊन गेले ?

- (1) लॉर्ड माउंटबेटन (2) लॉर्ड वेलिंग्टन
(3) लॉर्ड व्हावेल (4) लॉर्ड लिनलिथगो

During which Viceroy's regime the Cripps Mission visited India ?

- (1) Lord Mountbatten (2) Lord Wellington
(3) Lord Wavell (4) Lord Linlithgow

109. "फॉरवर्ड ब्लॉक" या पक्षाची स्थापना कुणी केली ?

- (1) मोतीलाल नेहरू (2) सुभाषचंद्र बोस
(3) राममनोहर लोहिया (4) डॉ. बी. आर. आंबेडकर

Who established "Forward Block" party ?

- (1) Motilal Nehru (2) Subhashchandra Bose
(3) Ram Manohar Lohiya (4) Dr. B. R. Ambedkar

110. भिल्ल आणि इतर जमातींची परिस्थिती उंचावण्यासाठी 1922 मध्ये 'भिल्ल सेवा मंडळा' ची स्थापना कोणी केली ?

- (1) अमृतलाल विठ्ठलदास ठक्कर (2) एन् . एम् . जोशी
(3) कृष्णाजी दत्त (4) ज्योतिबा फुले

Who founded the 'Bhil Seva Mandal' in 1922, to elevate the condition of the Bhils and other tribes ?

- (1) Amratlal Vithaldas Thakkar (2) N. M. Joshi
(3) Krishnaji Dutta (4) Jyotiba Phule

111. 'सुधारक' हे साप्ताहिक कोणी सुरु केले ?

- (1) महात्मा ज्योतीबा फुले (2) संत तुकडोजी महाराज
(3) गोपाळ गणेश आगरकर (4) छत्रपति शाहु

A weekly 'Sudharak' was started by _____

- (1) Mahatma Jyotiba Phule (2) Sant Tukdoji Maharaj
(3) Gopal Ganesh Agarkar (4) Chhatrapati Shahu

112. भारतीय कृषक संस्थेची स्थापना _____ या वर्षी झाली.

- (1) 1933 (2) 1934 (3) 1935 (4) 1936

The Indian Peasant Institute was established in

- (1) 1933 (2) 1934 (3) 1935 (4) 1936

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

113. 1907 च्या काँग्रेसच्या सूरत येथील अधिवेशनाचे मवाळ पक्षाचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (1) दादाभाई नौरोजी (2) रास बिहारी बोस
(3) एम् . जी. रानडे (4) फिरोजशाहा मेहता

The moderate who presided over the Surat Congress Session in 1907 was

- (1) Dadabhai Naoroji (2) Ras Bihari Bose
(3) M. G. Ranade (4) Phirozshah Mehata

114. 'ग्रामगीता' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे ?

- (1) संत तुकाराम (2) संत गाडगेबाबा
(3) संत तुकडोजी महाराज (4) महर्षि कर्वे

'Gramgita' is written by _____

- (1) Sant Tukaram (2) Sant Gadagebaba
(3) Sant Tukadoji Maharaj (4) Maharshee Karve

115. 1905 मधील बंगालच्या फाळणीस कोण जबाबदार होता ?

- (1) लॉर्ड कर्झन (2) लॉर्ड रिपन
(3) वॉरेन हेस्टिंग्ज (4) मेयो

Who was responsible for the partition of Bengal in 1905 ?

- (1) Lord Curzon (2) Lord Rippon
(3) Warren Hastings (4) Mayo

116. कायमधारा पद्धत खालील प्रांतात _____ प्रथम राबवण्यात आली.

- (1) मद्रास व पंजाब (2) मद्रासचा काही भाग व मुंबई इलाखा
(3) पंजाब व बिहार (4) बंगाल व बिहार

Permanent settlement system was introduced in the province of _____

- (1) Madras and Punjab (2) Part of Madras and Bombay Presidencies
(3) Punjab and Bihar (4) Bangal and Bihar

117. मध्य भारतात झांशीची राणी लक्ष्मीबाई, _____ यांची विधवा हिने ब्रिटीशांच्या विरोधात लढा चालू ठेवला.

- (1) नारायण राव (2) गंगाधर राव
(3) जयसिंग राजे (4) कमलाकर राव

In Central India Rani Lakshmbibai of Jhansi, the widow of Raja _____

led the revolt against British.

- (1) Narayan Rao (2) Gangadhar Rao
(3) Jaisingh Raje (4) Kamalakar Rao

118. यावली, चिमूर, आष्टी येथे _____ यांच्या प्रेरणेने जनतेने प्रचंड आंदोलने केले.

- (1) राष्ट्र संत तुकडोजी महाराज (2) व्ही. डी. सावरकर
(3) नारायण मेघाजी लोखंडे (4) केशवचंद्र सेन

_____ led the agitation of the people of Yavali, Chimur and Ashti.

- (1) Rashtra Sant Tukdoji Maharaj (2) V. D. Savarkar
(3) Narayan Meghaji Lokhande (4) Keshavchandra Sen

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

119. 'मानवजातीसाठी एक धर्म, एक जात व एक देव' हे ध्येयवाक्य कोणी दिले आहे ?

- (1) स्वामी परमानंद (2) रामास्वामी पेरियार
(3) श्री नारायण गुरु (4) श्री शंकराचार्य

Who gave the slogan – 'One religion, one caste and one god for the Mankind' ?

- (1) Swami Paramanand (2) Ramaswami Periyar
(3) Shri Narayan Guru (4) Shri Shankaracharya

120. गांधीजीची 'सत्याग्रह' ही संकल्पना _____ व _____ वर आधारित आहे.

- (1) सत्य व अहिंसा (2) सत्य व उत्सुकता
(3) अहिंसा व प्रामाणिकपणा (4) सत्यपणा व पारदर्शकता

Gandhiji's 'Satyagraha' was based on _____ and _____

- (1) Truth and Non-violence (2) Truth and Eagerness
(3) Non-violence and Honesty (4) Truthfulness and Transparency

121. भारताच्या प्रमाणवेळेचे रेखावृत्त या शहरावरून जाते _____

- (1) कानपूर (2) मेरठ (3) लखनऊ (4) अलाहाबाद

The Indian Standard Time Meridian passes through _____

- (1) Kanpur (2) Meerut (3) Lucknow (4) Allahabad

122. भारतातील सर्वात प्राचीन घडीचा पर्वत _____ आहे.

- (1) निलगिरी (2) पूर्व घाट
(3) विंध्य (4) अरवली

The oldest fold mountain in India is _____

- (1) Nilgiri (2) Eastern Ghats
(3) Vindya (4) Aravali

123. पठारी प्रदेशातील हवामान हे _____ असते.

- (1) आर्द्र (2) विषम (3) सम (4) थंड

The climate of Plateau region is _____

- (1) Humid (2) Uneven (3) Even (4) Cold

124. _____ हे एकमेव राज्य आहे की जेथे भारताच्या जनगणनेच्या संपूर्ण इतिहासात महिलांची संख्या पुरुषांपेक्षा जास्त आढळते.

- (1) केरळ (2) उत्तरप्रदेश
(3) गोवा (4) तामिळनाडू

_____ is the only state which has recorded more females than males throughout the census history of India.

- (1) Kerala (2) Uttar Pradesh
(3) Goa (4) Tamilnadu

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

125. महाराष्ट्राचा पहिला सुतीकापड उत्पादन व्यवसाय मुंबई येथे _____ साली स्थापन झाला.
 (1) 1856 (2) 1854 (3) 1852 (4) 1850
 The First Cotton Textile Industry of Maharashtra was set up at Mumbai in _____
 (1) 1856 (2) 1854 (3) 1852 (4) 1850
-
126. _____ ही महाराष्ट्रातील पश्चिम वाहिनी नदी आहे.
 (1) उल्हास (2) गोदावरी (3) कृष्णा (4) तापी
 _____ is the westward flowing river in Maharashtra.
 (1) Ulhas (2) Godawari (3) Krishna (4) Tapi
-
127. महाराष्ट्रामध्ये _____ या दरम्यान नळमागानि खनिज तेल व नैसर्गिक वायू यांची वाहतूक होते.
 (1) नागपूर ते जळगाव (2) मुंबई ते पुणे
 (3) मुंबई ते औरंगाबाद (4) चंद्रपूर ते वर्धा
 Oil and natural gas is transported through the pipeline in Maharashtra from _____ to _____
 (1) Nagpur to Jalgaon (2) Mumbai to Pune
 (3) Mumbai to Aurangabad (4) Chandrapur to Wardha
-
128. महाराष्ट्रातील _____ प्रदेश हा खरीप हंगामातील तांदूळ या पिकाखालील कमाल क्षेत्र असणारा आहे.
 (1) रत्नागिरी (2) कोल्हापूर (3) सोलापूर (4) भंडारा-गोंदिया
 _____ area of Maharashtra has maximum area under the rice cultivation in Kharip season.
 (1) Ratnagiri (2) Kolhapur (3) Solapur (4) Bhandra-Gondia
-
129. "तोरणा" हे पर्वत शिखर महाराष्ट्राच्या _____ जिल्ह्यामध्ये आहे.
 (1) अमरावती (2) नाशिक (3) पुणे (4) धुळे
 The mountain peak "Torna" is located in the _____ district of Maharashtra.
 (1) Amravati (2) Nashik (3) Pune (4) Dhule
-
130. महाराष्ट्राच्या एकूण जलसिंचन क्षेत्रापैकी सुमारे _____ टक्के क्षेत्र विहिरींच्या पाण्याने भिजविले जाते.
 (1) 48 (2) 38 (3) 67 (4) 56
 About _____ per cent of total irrigated area is under well irrigation in Maharashtra.
 (1) 48 (2) 38 (3) 67 (4) 56
-
131. हिरव्या बॉक्स अनुदानामध्ये खालीलपैकी कोणत्या अनुदानाचा समावेश होत नाही ?
 (1) अन्नसुरक्षा (2) शेती अनुदान
 (3) पर्यावरण अनुदान (4) उद्योगांना अनुदान
 Which of the following subsidies are not in purview of Green Box subsidies ?
 (1) Food security (2) Agricultural subsidy
 (3) Environment protection (4) Subsidies to industries

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

21

132. 2002-03 ते 2005-06 या काळातील भारताची व्यापारातील स्थिती कशी होती ?

- (1) धन (2) ऋण (3) समान (4) शून्य

How was the trade balance during 2002-03 to 2005-06 ?

- (1) Positive (2) Negative (3) Equal (4) Zero

133. गॅटची आठवी फेरी कुठे घेतली होती ?

- (1) कॅनकून (2) दोहा (3) उरुग्वे (4) हाँगकाँग

Where was the eighth round of GATT held ?

- (1) Cancun (2) Doha (3) Uruguay (4) Hongkong

134. भारतातील 14 व 6 प्रमुख व्यापारी बँकांचे राष्ट्रीयीकरण अनुक्रमे कोणत्या वर्षी करण्यात आले ?

- (1) 1951 आणि 1982 (2) 1969 आणि 1980

- (3) 1991 आणि 1983 (4) 2000 आणि 2011

During which years 14 and 6 major commercial banks were nationalised in India ?

- (1) 1951 and 1982 (2) 1969 and 1980

- (3) 1991 and 1983 (4) 2000 and 2011

135. भारतीय रिझर्व बँकेने चलनवाढ रोखण्यासाठी कोणते मौद्रिक उपाय हाती घेतले होते ?

- (1) बँकदर व रोख राखीव निधी वाढवणे

- (2) करपद्धत व कर्ज

- (3) उत्पादनात वृद्धी व वेतन धोरण

- (4) कोणतेही नाही

Which monetary measures were undertaken by the Reserve Bank of India to control inflation ?

- (1) Raising of Bank Rate and Cash Reserve Ratio (CRR)

- (2) Taxation and Borrowing

- (3) Expansion of output and wage policy

- (4) None of these

136. 1991 पासून लोकसंख्येच्या संयुक्त वार्षिक वृद्धीदरात काय बदल होतो आहे ?

- (1) कमी होतो आहे

- (2) वाढतो आहे

- (3) स्थिर आहे

- (4) यापैकी एकही नाही

What is the change in annual compound growth rate of population since 1991 ?

- (1) Decreasing

- (2) Increasing

- (3) Stable

- (4) None of these

137. भारतात 1991 च्या तुलनेत 2001 मध्ये दरहजारी पुरुषांमार्गे स्त्रियांचे प्रमाण _____

- (1) वाढले

- (2) कमी झाले

- (3) स्थिर आहे

- (4) यापैकी एकही नाही

What is the change in proportion of females per 1000 males in 2001 as compared to that in 1991 in India ?

- (1) Increased

- (2) Decreased

- (3) Stable

- (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

138. शहरीकरणामध्ये भारतात महाराष्ट्र कोणत्या क्रमांकावर आहे ?

- (1) प्रथम (2) द्वितीय (3) तृतीय (4) चतुर्थ

The state of Maharashtra ranks _____ in urbanisation in the country.

- (1) First (2) Second (3) Third (4) Fourth

139. मानवी विकास निर्देशांकात भारतामध्ये महाराष्ट्राचा कोणता क्रमांक आहे ?

- (1) प्रथम (2) द्वितीय (3) तृतीय (4) चतुर्थ

What rank does Maharashtra hold with respect to Human Development Index in India ?

- (1) First (2) Second (3) Third (4) Fourth

140. निर्गुतवणूकीकरण हा खालीलपैकी कोणत्या प्रक्रियेचा भाग आहे ?

- (1) राष्ट्रीयकरण (2) मौद्रिकीकरण
(3) खाजगीकरण (4) कोणतेही नाही

Disinvestment is a method of _____

- (1) Nationalisation (2) Monetisation
(3) Privatisation (4) None of these

141. राज्यघटनेतील कोणत्या कलमानुसार ग्रामपंचायत स्थापन करण्याचे अधिकार घटक राज्यांना देण्यात आलेले आहेत ?

- (1) कलम - 40 (2) कलम - 41 (3) कलम - 42 (4) कलम - 43

Which article in the constitution empowers the states to establish Grampanchayat ?

- (1) Article - 40 (2) Article - 41 (3) Article - 42 (4) Article - 43

142. 'खरा भारत खेड्यातच आहे. तो सक्षम करण्यासाठी ग्रामस्वराज्याची आवश्यकता आहे' असे कोण म्हणाले ?

- (1) पं. जवाहरलाल नेहरू (2) महात्मा गांधी
(3) लोकमान्य टिळक (4) न्या. म. गो. रानडे

Who said that 'the real India lies in villages and to strengthen it there is a need of Gramswaraj' ?

- (1) Pandit Jawaharlal Nehru (2) Mahatma Gandhi
(3) Lokmanya Tilak (4) Justice M. G. Ranade

143. अकार्यक्षम कारभाराच्या कारणावरून मुदतपूर्व _____ बरखास्त करण्याचा अधिकार राज्यशासनाला आहे.

- (1) जिल्हा परिषद (2) पंचायत समिती
(3) ग्रामसभा (4) ग्रामपंचायत

_____ can be dissolved prematurely by the state government on the grounds of inefficiency.

- (1) Zilla Parishad (2) Panchayat Samiti
(3) Gram Sabha (4) Gram Panchayat

144. भारतात ग्रामपंचायतीला _____ असे म्हणतात.

- (1) ग्रामीण सरकार (2) शहरी सरकार
(3) विभागीय सरकार (4) क्षेत्रीय सरकार

In India, Gram Panchayat is called, as _____

- (1) Rural Government (2) Urban Government
(3) Regional Government (4) Zonal Government

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

145. गावातून गोळा केलेल्या जमीन महसुलातील _____ वाटा ग्रामपंचायतीला मिळतो.
 (1) 70% (2) 30% (3) 50% (4) 20%
 Gram Panchayat gets _____ share of the land revenue collected from the village
 (1) 70% (2) 30% (3) 50% (4) 20%

146. पंचायत समितीच्या 'उपसभापतीचा' कार्यकाळ किती असतो ?
 (1) 3 वर्षे (2) 2 वर्षे (3) 2.5 वर्षे (4) 5 वर्षे
 What is the tenure of 'Dy. Chairman' of the Panchayat Samiti ?
 (1) 3 years (2) 2 years (3) 2.5 years (4) 5 years

147. 'गट विकास अधिकाऱ्याची' निवड कोण करतो ?
 (1) जिल्हा परिषद (2) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
 (3) पंचायत समिती (4) लोकांकडून
 Who selects the 'Block Development Officer' ?
 (1) Zilla Parishad (2) Maharashtra Public Service Commission
 (3) Panchayat Samiti (4) From the People

148. जिल्हा परिषदेच्या सर्वसाधारण सभेची बैठक _____ महिन्यातून एकदा होते.
 (1) एक (2) दोन (3) तीन (4) चार
 The General Body of the Zilla Parishad meets at least once in _____ months.
 (1) one (2) two (3) three (4) four

149. खालीलपैकी कोणत्या प्रशासनाचा जिल्हाधिकारी प्रशासकीय प्रमुख असतो ?
 (1) आरोग्य प्रशासन (2) पोलीस प्रशासन
 (3) महसूल प्रशासन (4) वरील सर्व
 District Collector is the Administrative head of _____
 (1) Health Administration (2) Police Administration
 (3) Revenue Administration (4) All the above

150. महाराष्ट्रात _____ पासून पंचायतराज अस्तित्वात आले.
 (1) 1 मे 1960 (2) 1 मे 1961
 (3) 1 मे 1959 (4) 1 मे 1962
 Panchayat Raj System began in Maharashtra from _____
 (1) 1st May 1960 (2) 1st May 1961
 (3) 1st May 1959 (4) 1st May 1962

151. घटक राज्याचा घटनात्मक प्रमुख कोण असतो ?
 (1) मुख्यमंत्री (2) उच्च न्यायालयाचे मुख्यन्यायमूर्ती
 (3) विधानसभा सभापती (4) राज्यपाल
 Who is the constitutional head of the state ?
 (1) Chief Minister (2) Chief Justice of the High Court
 (3) Speaker of the Legislative Assembly (4) Governor

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

REM

24

152. वयाच्या _____ वर्षी उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश सेवानिवृत्त होतात.

- (1) 58 (2) 60 (3) 62 (4) 65

A Judge of the High Court retires at the age of _____ years.

- (1) 58 (2) 60 (3) 62 (4) 65

153. राज्याच्या महाधिवक्त्याची निवड _____ कडून होते.

- (1) राष्ट्रपती (2) पंतप्रधान
(3) राज्यपाल (4) मुख्यमंत्री

The Advocate General of State is appointed by the _____

- (1) President (2) Prime Minister
(3) Governor (4) Chief Minister

154. 'लोकन्यायालयांच्या' संकल्पनेची शिफारस कोणी केली होती ?

- (1) न्या. पी. एन. भगवती (2) न्या. वाय. व्ही. चंद्रचूड
(3) न्या. रंगनाथ मिश्रा (4) न्या. तुळजापूरकर

Who recommended the concept of 'Loknyayalaya' ?

- (1) Justice P. N. Bhagawati (2) Justice Y. V. Chandrachud
(3) Justice Ranganath Mishra (4) Justice Tuljapurkar

155. महाराष्ट्र राज्यातील विधानसभा सदस्यांची संख्या किती ?

- (1) 550 (2) 250 (3) 78 (4) 288

How many members are there in Maharashtra State Legislative Assembly ?

- (1) 550 (2) 250 (3) 78 (4) 288

156. साम्राज्यवाद व वसाहतवादास विरोध करणे हे _____ च्या परराष्ट्र धोरणाचे वैशिष्ट्य आहे.

- (1) अमेरिका (2) जपान (3) अफगाणिस्तान (4) भारत

To oppose imperialism and colonialism is the basic feature of the foreign policy of _____

- (1) America (2) Japan (3) Afghanistan (4) India

157. पाकिस्तानी आक्रमणाविरुद्ध 'संयुक्त राष्ट्रांच्या सुरक्षा समितीकडे' भारताने केंव्हा तक्रार केली ?

- (1) 1 जानेवारी 1948 (2) 8 जानेवारी 1948
(3) 26 जानेवारी 1948 (4) 30 जानेवारी 1948

When did India complain to the 'Security Council of United Nations' against Pakistan's invasion.

- (1) 1st January 1948 (2) 8th January 1948
(3) 26th January 1948 (4) 30th January 1948

158. भारताच्या परराष्ट्र धोरणाचे शिल्पकार कोण ?

- (1) डॉ. राजेंद्रप्रसाद (2) पंडीत जवाहरलाल नेहरु
(3) कृष्ण मेनन (4) इंदीरा गांधी

Who is the architect of India's foreign policy ?

- (1) Dr. Rajendra Prasad (2) Pandit Jawaharlal Nehru
(3) Krishna Menon (4) Indira Gandhi

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

25

159. 'आसियान' संघटनेअंतर्गत कोणत्या विभागीय मंचाचा भारत सदस्य आहे ?

- (1) आसियान जागतिक मंच (2) आसियान प्रादेशिक मंच
(3) आसियान पाश्चात्य मंच (4) आसियान दक्षिण मंच

Which forum does India represent as a member under 'ASEAN Organization' ?

- (1) ASEAN World Forum (2) ASEAN Regional Forum
(3) ASEAN Western Forum (4) ASEAN South Forum

160. स्वातंत्र्यानंतर भारताने भूतानशी _____ साली करार केला.

- (1) 1948 (2) 1949 (3) 1950 (4) 1951

After independence, India made an agreement in _____ with Bhutan.

- (1) 1948 (2) 1949 (3) 1950 (4) 1951

161. 'महेंद्र व संगमित्रा' यांना श्रीलंकेत बौद्ध धर्म प्रसारासाठी कोणी पाठविले होते ?

- (1) सम्राट चंद्रगुप्त मौर्य (2) सम्राट बिंदुसार
(3) सम्राट महानंद (4) सम्राट अशोक

Who had sent 'Mahendra and Sanghmitra' to Shri Lanka to propagate Bouddha Religion ?

- (1) Emperor Chandragupta Mourya (2) Emperor Bindusar
(3) Emperor Mahanand (4) Emperor Ashok

162. _____ हे भारताच्या दक्षिणेला असलेले बेट आहे.

- (1) म्यानमार (2) भूतान (3) श्रीलंका (4) मालदिव

_____ is an island to the South of India.

- (1) Myanmar (2) Bhutan (3) Shri Lanka (4) Maldives

163. भारत-नेपाळ यांना जोडणाऱ्या राजपथाचे नांव काय ?

- (1) त्रिभुवन राजपथ (2) भारत-नेपाळ राजपथ
(3) काठमांडू राजपथ (4) दिल्ली-काठमांडू राजपथ

Which National Highway connects India and Nepal ?

- (1) Tribhuvan Rajpath (2) Indo-Nepal Rajpath
(3) Kathmandu Rajpath (4) Delhi-Kathmandu Rajpath

164. भारताने ब्रिटनसोबत 'न्यूक्लियर पॅक्ट' कधी केला ?

- (1) 2010 (2) 2003 (3) 2006 (4) 2008

When did India sign 'Nuclear Pact' with United Kingdom ?

- (1) 2010 (2) 2003 (3) 2006 (4) 2008

165. खालीलपैकी कोणत्या देशाला भारताची सीमा भिडलेली नाही ?

- (1) अफगाणिस्तान (2) भूतान
(3) बांगलादेश (4) मालदिवज्

India does not have its border in common with _____

- (1) Afghanistan (2) Bhutan
(3) Bangladesh (4) Maldives

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

REM

26

166. 'हिंदु: जगण्याची एक समृद्ध अडगळ' या ग्रंथाचे लेखक कोण ?

- (1) नारायण सुर्वे (2) नागनाथ कोत्तापल्ले
(3) भालचंद्र नेमाडे (4) डॉ. शंकरराव खरात

Who is the author of the book 'Hindu: Jaganyachi Ek Samrudh Adgal' ?

- (1) Narayan Surve (2) Naganath Kottapalle
(3) Bhalchandra Nemade (4) Dr. Shankarrao Kharat

167. 2014 या हिवाळी ऑलिंपिक स्पर्धेचा यजमान देश कोणता ?

- (1) यु. एस्. ए. (2) जर्मनी
(3) रशिया (4) यूनायटेड किंगडम

2014 Winter Olympics will be hosted by _____

- (1) U.S.A. (2) Germany
(3) Russia (4) United Kingdom

168. नगरपरिषदा व महानगरपालिकांच्या निवडणुकांचे नियंत्रण कोण करते ?

- (1) केंद्रीय निवडणूक आयोग (2) राज्य निवडणूक आयोग
(3) राज्य सरकार (4) केंद्र सरकार

Who conducts the elections of Municipalities and Municipal Corporations ?

- (1) Central Election Commission (2) State Election Commission
(3) State Government (4) Central Government

169. सन् 2010 चा 'हिंदकेसरी' किताब कोणी मिळविला ?

- (1) मौसम खत्री (2) अमोल बुचडे
(3) नरेंद्र (4) चंद्रहार पाटील

Who won the 'Hindkesari' title in 2010 ?

- (1) Mausam Khatri (2) Amol Buchade
(3) Narender (4) Chandrahar Patil

170. _____ ह्या पश्चिम बंगालच्या पहिल्या महिला मुख्यमंत्री होय.

- (1) मायावती (2) जयललिता
(3) ममता बॅनर्जी (4) शिला दिक्षीत

_____ is the first Woman Chief Minister of West Bengal.

- (1) Mayawati (2) Jayalalita
(3) Mamta Banerjee (4) Sheela Dixit

171. स्वतंत्र भारताचे पहिले कृषीमंत्री कोण होते ?

- (1) डॉ. पंजाबराव देशमुख (2) चौधरी चरणसिंग
(3) चंद्रशेखर (4) जगजीवनराम

Who was the First Agriculture Minister of Independent India ?

- (1) Dr. Panjabrao Deshmukh (2) Chaudhari Charansingh
(3) Chandrasekhar (4) Jagjivanram

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

27

172. 15 व्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्र राज्याचे सरासरी साक्षरता प्रमाण _____ आहे.
 (1) 75.91% (2) 79.91% (3) 82.91% (4) 84.91%

As per the 15th census, the average literacy rate of the Maharashtra State is

(1) 75.91% (2) 79.91% (3) 82.91% (4) 84.91%

173. 'नवसंजीवन योजना' महाराष्ट्र शासन कोणासाठी राबवते ?

(1) अदिवासी (2) ओ. बी. सी. (3) बी.सी. (4) अपंग

For whom does the Government of Maharashtra implement "Navsanjivan Yojana" ?

(1) Adiwasi (2) O.B.C. (3) B.C. (4) Handicapped

174. भीमा व तुंगभद्रा या कोणत्या नदीच्या उपनद्या आहेत ?

(1) गोदावरी (2) कावेरी (3) कृष्णा (4) तापी

Bhima and Tungabhadra are tributaries of which river ?

(1) Godavari (2) Kaveri (3) Krishna (4) Tapi

175. 2011 साली आशा भोसले यांना कोणत्या विद्यापीठाने डी. लीट. पदवी दिली ?

(1) यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

(2) शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

(3) इंदिरा गांधी मुक्त विद्यापीठ, नवी दिल्ली

(4) पुणे विद्यापीठ, पुणे

In 2011 which University awarded D. Litt. to Asha Bhosale ?

(1) Yeshwantrao Chavan Open University, Nashik

(2) Shivaji University, Kolhapur

(3) Indira Gandhi Open University, New Delhi

(4) Pune University, Pune

176. खालीलपैकी कोणते उद्देश संगणकाच्या वापराने साध्य होऊ शकतात ?

(1) इमेज एनहान्समेंट (2) डिजिटल फोटोग्राफी

(3) सायकॉलॉजिकल डिटेक्शन ऑफ डिसेप्शन (4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following objects can be achieved by the use of computers ?

(1) Image enhancement (2) Digital photography

(3) Psychological detection of deception (4) All the above

177. सिनिअर एक्सपर्ट फिंगर प्रिंट ब्युरो पद _____ या दर्जाचे असते.

(1) पोलीस अधिक्षक/पोलीस उप आयुक्त (2) डी. आय. जी. पी.

(3) सिनिअर पोलीस निरिक्षक (4) सहाय्यक पोलीस निरिक्षक

Sr. Expert Fingerprint Bureau is of the rank of _____

(1) Supdt. of Police/D.C.P. (2) D. I. G. P.

(3) Sr. P. I. (4) Asst. P. I.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

178. खालीलपैकी कोणत्या किरणांचा रात्र पाळतीसाठी वापरण्यात येणाऱ्या स्नुपरस्कोपमध्ये उपयोग होतो ?

- (1) एक्स-रेज (2) अल्ट्रा व्हायोलेट रेज
(3) इनफ्रारेड रेज (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Which of the following rays are used in Snooperscope deployed for night surveillance ?

- (1) X-rays (2) Ultra-violet rays
(3) Infra-red rays (4) None of the above

179. सेंटर फॉर डी. एन. ए. फिंगर प्रिन्टिंग अँड डायग्नोस्टिक्स [C.D.F.D.] ही शासकीय संस्था कोठे आहे ?

- (1) हैद्राबाद (2) मुंबई (3) बेंगलोर (4) पुणे

Centre for D.N.A. Fingerprinting and Diagnostics [C.D.F.D.] Govt. Institution is located at

- (1) Hyderabad (2) Mumbai (3) Bangalore (4) Pune

180. खालीलपैकी कोणत्या गुणधर्मांमुळे क्ष-किरणे, पॅकेज, पेटी इ. मध्ये लपविलेल्या वस्तु शोधून काढण्यासाठी उपयुक्त ठरतात ?

- (1) जादा वेव्ह लॅन्थ (2) कमी शक्ती
(3) कमी वेव्हलॅन्थ व जादा शक्ती (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Which of the following properties of X-rays make them useful for detection of hidden objects in packages, boxes etc. ?

- (1) Longer wavelength (2) Less energy
(3) Short wavelength and high energy (4) None of the above

181. शासकीय वैज्ञानिक तज्ञाचा पुरावा घेण्याची रिती बाबत तरतूद कोणत्या कलमांत दिलेली आहे ?

- (1) 293 सीआर.पी.सी. (2) 164 सीआर.पी.सी.
(3) 45 सीआर.पी.सी. (4) 173 सीआर.पी.सी.

Procedure for letting in the evidence of scientific expert is provided in Section

- (1) 293 Cr. P.C. (2) 164 Cr. P.C.
(3) 45 Cr. P.C. (4) 173 Cr. P.C.

182. खालीलपैकी कुठल्या तंत्राचा वापर करून एकाच घरामध्ये वारंवार चोऱ्या करणारा गुन्हेगार सहज पकडता येईल ?

- (1) लाय डिटेक्टर (2) ट्रुथ सिरम
(3) डिटेक्टीव रंगद्रव्ये (4) संमोहन

Which of the following technique is used to catch a thief who repeats thefts at one place ?

- (1) Lie detector (2) Truth serum
(3) Detective dyes (4) Hypnotism

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

29

183. माहिती तंत्रज्ञान अधिनियम 2000 खालील गुन्ह्यात कोणत्या दर्जाचे अधिकारी अन्वेषण करतील हे कोणते कलम ठरवते ?

- (1) कलम 76 (2) कलम 77 (3) कलम 78 (4) कलम 79

Which Section under the Information Technology Act 2000 decides the level of the officer who investigates offences under the Act ?

- (1) Section 76 (2) Section 77 (3) Section 78 (4) Section 79

184. खालीलपैकी कोणते यंत्र आवाजाची ओळख पटविण्यासाठी वापरल्या जाते ?

- (1) ऑडीओ रेकॉर्डर (2) साउंड स्पेक्ट्रोग्राफ
(3) मायक्रो कॅसेट रेकॉर्डर (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Which of the following instruments is used for voice identification ?

- (1) Audio recorder (2) Sound spectrograph
(3) Micro cassette recorder (4) None of the above

185. द आयडेंटिफिकेशन ऑफ प्रिझनर्स ॲक्ट 1920 कलम 5 प्रमाणे कोणत्या अधिकारी/मॅजिस्ट्रेट याना एक वर्षापेक्षा कमी शिक्षा असलेल्या गुन्ह्यात सहभाग असलेल्या व्यक्तीचे बोटाचे ठसे घेण्याचा अधिकार पोहचतो ?

- (1) पोलीस ठाणे प्रभारी अधिकारी (2) तपासी अधिकारी
(3) तालुका कार्यकारी दंडाधिकारी (4) न्याय दंडाधिकारी वर्ग-1

The provision of the Identification of Prisoners Act 1920 Section-5 authorises which Officer/Magistrate to take finger impression of person involved in offence punishable with less than one year imprisonment.

- (1) Police Station Incharge Officer (2) Investigating Officer
(3) Taluka Executive Magistrate (4) Judicial Magistrate First Class

186. खालीलपैकी कोणते डिसगाईज्ड फोर्जरीचे निदर्शक आहे ?

- (1) वेगळे दिसणे (2) अनियमित झुकाव
(3) अनियमित अंतर (4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following is the indicator of disguised forgery ?

- (1) Odd appearance (2) Inconsistent slant
(3) Inconsistent spacing (4) All of the above

187. रंगीत कपड्यांवरील बंदुकीच्या दारूचे अंश शोधून काढण्यासाठी अशा कापडाचा फोटो खालीलपैकी कशाचा वापर करून काढतात ?

- (1) क्ष-किरणे (2) अल्ट्रा व्हायोलेट किरणे
(3) इन्फ्रारेड किरणे (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

To locate gunpowder residue on a coloured garment, it is photographed with

- (1) X-rays (2) Ultra-violet rays
(3) Infra-red rays (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

188. पोलीस ठाण्यात ठेवण्यात येणारे सराईत गुन्हेगाराचे अभिलेख (History Sheets) यास गाववारी भाग _____ म्हणतात.
 (1) दोन (2) तीन (3) चार (4) पाच
 History Sheets kept at police station are known as village crime note book part
 (1) II (2) III (3) IV (4) V

189. आय. पी. सी. (भारतीय दंड संहिता) मध्ये कोणते नवीन कलम समाविष्ट करून 'इलेक्ट्रॉनिक रेकार्ड' ची व्याख्या दिली आहे ?
 (1) 2 (अ) (2) 29 (अ) (3) 30 (अ) (4) 28 (अ)
 Which new Section is inserted in I.P.C. to define 'Electronic Record' ?
 (1) 2 (A) (2) 29 (A) (3) 30 (A) (4) 28 (A)

190. अंगुली मुद्रांचे वर्गीकरण खालीलपैकी कशाच्या आधारावर केले जाते ?
 (1) रिज पॅटर्न (2) रिज कोअर
 (3) रिज अँगल (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही
 Which of the following is the basis of classification of fingerprints ?
 (1) Ridge pattern (2) Ridge core
 (3) Ridge angle (4) None of the above

191. विषप्रयोगाच्या प्रकरणात खालील मुद्देमाल प्रयोगशाळेत तपासणीकरिता पाठविला जातो.
 (1) मृतकाचे कपडे (2) मृतकाचे शरीर
 (3) मृतकाची आतडी व इतर अवयव (4) मृतकाचे दात
 In poisoning cases the following is sent to the Laboratory for analysis.
 (1) Clothes of the deceased (2) Body of the deceased
 (3) Viscera of the deceased (4) Teeth of the deceased

192. खालीलपैकी कोणता पुरावा हा लिखित पुरावा नाही ?
 (1) पोस्ट-मार्टम अहवाल (2) मृत्यु प्रमाण पत्र
 (3) वयाचे प्रमाण पत्र (4) गुन्ह्यासंबंधी न्यायालयात केलेले निवेदन
 Which one of the following is not a documentary evidence ?
 (1) Post-mortem report (2) Death certificate
 (3) Age certificate (4) Statement made in the court in relation to crime

193. आरडीएक्स हे कोणते स्फोटक आहे ?
 (1) सैनिकी स्फोटक (2) औद्योगिक स्फोटक
 (3) कमी दर्जाचे स्फोटक (4) वरीलपैकी कोणतेच नाही
 RDX is _____
 (1) Military explosive (2) Industrial explosive
 (3) Low level explosive (4) None of the above

194. _____ हे डिटोनेटरमध्ये वापरतात.
 (1) लेड अझाईड (2) अमोनियम क्लोराईड
 (3) पोटॅशियम हायड्रॉक्साईड (4) अल्युमिनियम
 _____ is used in detonator.
 (1) Lead azide (2) Ammonium chloride
 (3) Potassium hydroxide (4) Aluminium

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

31

195. _____ स्फोटकाच्या गुन्ह्यात जप्त केलेला बॉम्ब/डिटोनेटर प्रयोगशाळेत कशाप्रकारे पाठविणे आव

- (1) जसा आहे तसा
- (2) गुन्ह्याचा ठिकाणी निकामी करून
- (3) पोलिस ठाण्यात निकामी करून
- (4) बॉम्ब शोधक व नाशक पथकाकडून निकामी करून

In explosive cases seized bomb/detonators should be sent _____

- (1) As such
- (2) After diffusing it at the site
- (3) After diffusing it in police station
- (4) After diffusing it by bomb detection and disposal squad

196. कलम _____ भा.द.सं. हे हुंडाबळी संबंधातील आहे.

- (1) 302
- (2) 304 अ
- (3) 304 ब
- (4) 498 अ

Section _____ IPC deals with dowry death.

- (1) 302
- (2) 304 A
- (3) 304 B
- (4) 498 A

197. मृत्यु हा गळफास लावून घेतल्यामुळे झाला आहे, हे कळण्याची खूण म्हणजे _____

- (1) शरीर निळे होणे
- (2) पूढे आलेली जीभ
- (3) गळफासाची खूण
- (4) तोंडातून लाळ गळणे

The antemortem sign of hanging is _____

- (1) Cyanosis
- (2) Protruded tongue
- (3) Ligature mark over neck
- (4) Dribbling of saliva

198. मुकामार (कंट्युजन) हा खालीलपैकी कोणत्या हत्याराने होऊ शकतो ?

- (1) तिक्ष्ण टोक असलेले
- (2) कठीण व बोथट
- (3) धारधार पाते असलेले
- (4) पिस्तुलाच्या गोळीने

Contusions are produced by which type of weapon ?

- (1) Pointed
- (2) Hard and Blunt
- (3) Sharp edged
- (4) Bullet fired from pistol

199. बलात्कारित स्त्रीचे कपडे तपासले असता त्यावर आढळू शकणाऱ्या गोष्टी

- (1) वीर्याचे डाग
- (2) रक्ताचे डाग
- (3) दुसऱ्याचे केस
- (4) वरील सर्व

Examination of clothes of victim of rape may show evidence like

- (1) Seminalstain
- (2) Blood stain
- (3) Foreign hair
- (4) All the above

200. भोसकल्याच्या (स्टॅब वुंड) जखमांचे वैशिष्ट्य म्हणजे

- (1) जखमेची खोली ही रूंदी व लांबी पेक्षा जास्त असते
- (2) जखमेची लांबी ही रूंदी व खोली पेक्षा जास्त असते
- (3) जखमेची रूंदी ही खोली पेक्षा जास्त असते
- (4) यापैकी कोणतेही नाही

The specific feature of the stab wound is

- (1) Depth of the wound is more than width and length
- (2) Length of the wound is more than width and depth
- (3) Width of the wound is more than depth
- (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिका वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग - 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र. क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK